

te k ver-
ereen erkent.
En toch ligt
situatie. Men
maar deze
dooddoener.
principe van
te toepassing
daarnee dui-
tusschen kerk
geen afzonder-
werken door

theologisch of
belijdenis. De
stus begonnen
rgadering der
e, voorloopige

en Vader wil
Er is volgens
n doordat de
rt voedt aan
en leiding
m afgelegd te
en kan er ook
ligheid, d.w.z.
ven en nieuwe

stus is daarom
bewijze als het
door wien de
an Hoofd der
kerk van be-
politiek en —
ook in den
n de kerk ge-
a — gevoed en
trouwd de be-
waarnaar we,
eten. Daarom
er opzicht de
en de Christ.
ststaat en mo-
van allen voor
ey).

iale kerkorde
itieke misdaad

ike uitspraken
ynodocra-
wetenschappelijke

meer de haar
ok in de A.R.
daarvoor weer
ndat het een
moet dus ook
dwars tegen
heilsinstituut"

den dag. De
n nog in haar
deze zin in
dat haar be-
ellende kerken

e ontstellende
n Linggadjadi,
et gezag Gods,
en scherp uit-
en. De classis

rnieuwd kun-
nd hier naar
ng, waardoor
op de heilige
n, en in dezen
erk of geboren
lig vernieuwd
de kinderen
ezonderd den
g op de kerk,
t de kinderen
e kinderen, de
Gen. 17-13."

volgt samen-
t het genade-
re geloovigen
dat vroeger
omvatte en
zijn geboren.
lofte omtrent
zekeerlijk ver-
de gemeente,
a zegel. Voor

al zijn deze
en moeten
ten niet voor
aak: „gelief-
alleen op de

geen eigenlijk
geheiligd zijn
ge heiligheid.
gemeente voor
en Drukker's

akker's „theo-
theologische
C. V.

Den Haag, die in denzelfden tijd verzocht werd een bid-
stond uit te schrijven; weigerde zulks te doen. De over-
wegingen die daartoe leidden worden door spr. als on-
waarschijnlijk en verderfelijke gekarakteriseerd. Hij wijst ook
op de diplomatieke, ongeestelijke mentaliteit die spreekt
uit de reactie van een synodocratisch predikant op het
bezwarschrift tegen Ds Verkuyl.

Alvorens zijn rede te beëindigen wil spr. graag nog iets
zeggen over onze taak. We moeten Gods woord weer
leeren kennen. Evenzoo de feitelijke situatie. In beide op-
zichten valt in onze kringen een groot tekort aan kennis
te constateeren. We moeten weer met den neus op den
Bijbel studeeren!

De zaken, boven aangeduid, moeten worden besproken
op de kiesvereeniging en in de pers. Daarbij ligt de volle
nadruk op het profetisch getuigenis van ieder persoonlijk.

Een eigen organisatie heeft voor spr. maar weinig be-
hoorlijks. In den avondstond der wereld worden ze zeker
weggeslagen. Iemand die niet sterk genoeg is om zijn
getuigenis te doen hooren, is ook niet sterk genoeg voor
een eigen organisatie.

Voor alle dingen is noodig een gemeenschappelijk en
door het geloof bevochten inzicht te verkrijgen in het
Woord Gods t.a.v. den strijd dien we in de politiek, als bur-
gers van Nederland, te voeren hebben.

Op deze rede volgde op den tweeden congresdag een
hoogstaande en zeer uitgebreide discussie.

Utrecht. Drs J. M. ZINKSTOK.

VERSLAGEN VAN DE REDE VAN PROF. C. VEENHOF.

Boven vindt U een beknopt overzicht van de hoofdge-
dachten van de rede van prof. Veenhof, gehouden op het
Landelijk Congres van Gereformeerden (Vrijgemaakt) te
Utrecht. Mevr. Renting-Vonk en ondergeteekende heb-
ben elk de rede en de daarop volgende bespreking zoo
volledig mogelijk opgenomen. Aan de hand van deze dic-
taten hoopt onderget. een verslag samen te stellen, wat
wordt uitgegeven in gestencilden vorm. Dit verslag zal
naar schatting 16 à 18 pagina's (folio-formaat) groot zijn.

Deelnemers aan het congres en ook andere belangstel-
lenden onzer kerken kunnen voor 10,35 een exemplaar
verkrigen bij den heer J. VAN KATWIJK, J. van Aven-
nestraat 45b, Schiedam. Dit bedrag moet vooruit aan hem
betaald worden; tot 7 Juni a.s. bestaat daartoe de
gelegenheid.

Wanneer in elke plaats, vooral de grootere, iemand de
moete wil nemen alle aanvragen (en de gelden) te ver-
zamelen en deze door te zenden naar Schiedam zal dat de
administratie en t.z.t. de verzending aanmerkelijk ver-
eenvoudigen en minder kostbaar maken.

Direct na 7 Juni, wanneer de grootte van de oplaag
zal zijn vastgesteld, wordt met de verzending een aanvang
gemaakt. Een klein aantal exemplaren zal worden ge-
reserveerd voor aanvragers uit het buitenland, die uiter-
aard niet tijdig kunnen reageeren. Het batig saldo dat de
verkoop der verslagen eventueel zal opleveren wordt ge-
stort in de kas van het werkomitee.

Utrecht. Drs J. M. ZINKSTOK.

ZENDING EN EVANGELISATIE

HET „KORT VERWEER. Ds Goossens en Soemba”.

In „De Strijdende Kerk” van 27 Mei j.l. staat een
artikel van ds Toornvliet, getiteld: „Kort verweer —
ds Goossens en Soemba”. Daarin wordt eenige malen
mijn naam genoemd, terwijl de voorstelling gewekt
wordt, alsof de „feiten”, die in dat artikel medege-
deeld worden, ontleend zouden zijn aan het rapport,
dat ik na mijn Soemba-reis ingediend heb.

Omdat het artikel mij pas vlak voor het afdruk-
ken van dit blad onder de oogen kwam, heb ik geen
gelegenheid, het nu in z'n geheel recht te zetten.
Thans volsta ik met de constatering, dat ds Toorn-
vliet valsche getuigenis spreekt. In het volgende num-
mer hoop ik uitvoeriger op deze zaak terug te kom-
men.

C. C. DE VRIES.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

TIEL-ZALTBOMMEL.

Waarde Brs. en Zrs.,

Nu de Reformatie eenigen tijd geleden ook in de Betuwe
haar beslag heeft gekregen en door Gods oneindige goed-
heid de kerken van Tiel en Zaltbommel het beroepsings-
werk ter hand kunnen nemen, gesteund door de classis
Gelderland, staan wij voor een moeilijkheid, die hoewel
te overkomen — in het geloof kunnen wij bergen ver-
zetten! — voor ons klein getal toch te zwaar weegt.

De moeilijkheid is deze:

De afstand Tiel-Zaltbommel is plm. 23 K.M. en de
kerkeraden verouderden het reizen op Zondag per open-
baar vervoermiddel. Daarbij komt nog, dat de toekomstige
Dienst des Woords voor de bearbeiding van Christus'
Kerk een rayon zal krijgen, dat zeer uitgestrekt is, nl.
de geheele Betuwe, het land van Maas en Waal en een
gedeelte van de Bommelerwaard. Het komt ons daarom
dringend noodzakelijk voor, dat hij zal kunnen beschikken
over een kleine auto, hetgeen ons voor een groote uitgave
plaatst. Wij gelooven niet dat het noodzakelijk is de
urgentie van deze zaak, die een onderdeel is van Christus'

zaak te bepleiten en veronderstellen dat er brs. en/of zrs.
zullen zijn die ons kunnen en willen helpen door een rente-
looze leening met onze Kerken te sluiten om tot aankoop
van een auto over te gaan.

Zij, die onze Kerken hierbij willen bijstaan, verzoeken
wij in correspondentie te treden met br. H. Scholtus,
Voorstad 15, Tiel. Postrek. No. 412284.

Tenslotte volstaan wij met de hoop uit te spreken, dat
U ons dringend verzoek in ernstige overweging zult ne-
men, opdat het Koninkrijk Gods ook in de Betuwe mede
hierdoor gefundeerd worde.

Met broedergroeten,

Uw broeder in den Heere,

Namens de Kerkeraden van Tiel en Zaltbommel,

H. SCHOLTUS,

Penn. Pred. en Autofonds.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater,

Het komt er juist op aan, zoo zeide ik, vooral ook
voor onzen verwanden tijd door het ongelooft, dat wij
letten op den grondslag voor al ons werk en voor alle
leven.

Dat fundament is, zooals de Schrift ons leert, onze
Heere Jezus Christus, schepper en herschepper, zoo-
dat alles door Hem en Zijn verlossend werk wordt
gedragen. Want Hem is gegeven alle macht in den
hemel en op aarde.

Niemand kan ook een ander fundament leggen en
de mensch probeert het eigenlijk ook maar niet. Hij
wil er zelfs niet van weten. Het is er niet, zegt hij
in zijn revolutie en ongelooft.

Hij wil op andere wijze werken, n.l. door het ge-
bouw, waaraan hij naar Gods bestel werken moet, tot
een eenheid te maken, beheerscht door den mensch en
zijn eigenwijsheid.

God de Heere zegt: één fundament en daarop zal
opbloeien een veelkleurig, uitermate gevarieerd leven.
Een verscheidenheid, zoo groot, als geen mensch het
zich kan denken. Geen twee bladeren aan een boom
gelijk en toch een kruin, die des Heeren lof in haar
schoonheid en klank verkondigt. Geen twee boomen
gelijk en toch een prachtig bosch.

Veel schooner nog: geen twee menschen gelijk, va-
der, moeder en kinderen, allemaal onderscheiden, en
toch één heerlijk gezin, een schoonheid van wonder-
lijke pracht, als het maar leeft uit het ééne fundament.
En nog iets mooiers: geen twee kerkleden gelijk en
toch allerwege, als God het wil door Zijn Geest en
Woord één ware kerk.

Er is maar één fundament, en een ander is er niet.
Kon ook door niemand anders dan door God worden
gelegd. En alleen datgene, wat daarop in gehoorzaam
geloof is gebouwd, en datgene, wat leeft in nauwe,
gehoorzame gemeenschap met het ééne levend fun-
dament kan waarlijk gezegend en goed zijn.

Het is zeker niet voldoende, als wij zeggen: ja, Je-
sus Christus is onze Heer, zooals men oecumenisch
thans roept.

Want God de Heere gaf niet alleen dat fundament,
maar Hij schonk ons ook het bouwplan, alles naar
Zijn ordinantie en Hij, de Drieëenige God, is de eenige
werkelijke architect. Hij gaf ons Zijn Woord.

En alleen als wij leven en werken uit dat Woord
en naar dat Woord allen dag en alle uur, als wij ge-
heel gehoorzaam leven, dan kunnen wij alleen goed
en stevig bouwen.

Maar, in de derde plaats, wij moeten ook hierop
letten, dat de Koning der kerk en de Koning der ko-
ningen de verkondiging van dat Woord aan Zijn kerk
heeft toebetrouwd en alzoo de bediening van den heil-
ligen doop; het is immers nadrukkelijk door Hem
gezegd, vóór Hij henenvoer naar Zijn troon, aan Zijn
kerk en aan niemand anders.

En nu mogen en moeten alle menschen bouwen en
bewaren, bewaren en bouwen ter voltooiing van de
werken Gods en elke levenskring krijgt daarin zijn
eigen, wel omschreven taak, maar de kerk des Heeren
moet het Woord bedienen voor alle leven.

Het gaat dus in ons leven alleen maar goed, als Je-
sus Christus door ons wordt erkend als het eenig
fundament, als wij bouwen allerwege in geloofig vol-
gen van Zijn Woord, en dus luisteren naar de Kerk
des Heeren, die dat Woord bedient. Niet alleen als
„heilsinstituut” zooals thans door antirevolutionaire
leidslieden wordt verkondigd, en zooals ook Napoleon
en Hitler de kerk wel konden dulden, alleen voor een
goed plaatsje n.a. dit leven; maar hier hebben wij de
wet voor gansch het leven hier op aarde, voor allen
levenskring, niets uitgezonderd, voor alle dingen van
den dag.

Men zegt dan verschrikt: maar dan krijgt die kerk
alles te zeggen. Beef er voor als een kerk valsche wordt,
omdat zij niet meer leeft uit en naar het Woord.
Maar dank God den Heere, als het gaat om de ware
kerk, die haar taak, haar eenige taak kent en goed
vervult.

Nu is de mensch van God afgefallen en, levend in
ongehoorzaamheid en dwaasheid, wijs bij zich zelf,

wil hij van dat ééne fundament niet weten en van
het Woord Gods niet en van de ééne, ware kerk niet.

Nu zeggen vele menschen: maar alle kerken zeg-
gen, dat zij de ware kerk zijn. Wonderlijk, dat zulks
een reden kan zijn, dat de ware er niet is.

Alle menschen zijn leugenaars, zooals de Schrift
zegt, maar daarom is de waarheid niet verdwenen
en is de ware mensch niet onmogelijk. De bewering
van menschen maakt het zeggen van God niet onwer-
kelijk.

Want de ware kerk, zoo zeiden onze vaders, is
altijd te herkennen; hiernaar, dat zij het Woord Gods
naar waarheid bedient, en evenzoo de sacramenten,
en de goede tucht handhaaft.

De Koning der kerk zal zeggen, waar de ware kerk
is, en Hij zal haar belijden en eere handhaven, zij het
ook eerst bij den jongsten dag.

De mensch, die van God is afgefallen, kan geen
fundament leggen, maar nu zoekt hij zijn kracht niet
in Jezus Christus en in Zijn Woord, doch in de eigen
gevonden eenheid.

Hij kan de verscheidenheid niet dulden. Die is, naar
de filosofen zeggen, zelfs de oorzaak van het kwaad.
Zoo Hegel en Kierkegaard en Barth. Alles moet in
den bovenbouw één zijn, want anders loopt alles mis.

Hij vindt zelfs uit, dat deze wereld van veel ver-
scheidenheid, die de zondige mensch tot allerlei te-
genstelling heeft gemaakt, door een kwaden god is
geschapen.

Zoo gaat de mensch dan den toren van Babel bou-
wen, tot God de Heere de menschheid uiteenslaat in
vele volken en tongen en talen.

Maar de eigenwijze mensch blijft denken aan, en stre-
ven naar den wereldstaat.

En zoo ook naar een wereldkerk.

Als zulke eenheid moet worden verkregen door ver-
loochening van het fundament, dan moet dat maar
zoo. Maar de eenheid zal er zijn.

De weg Gods is wel anders.

Want als na den Pinksterdag het Woord Gods, ver-
kondigd door de kerk, het leven van alle volkeren
ingaat, dan krijgt elke plaats, hoe klein ook, haar
eigen zelfstandige kerk. Haar kandelaar. Maar als
allen blijven zien op Hem, Die midden tusschen deze
kandelaren wandelt, dan is de eenheid er ook met
handhaving van de zelfstandige verscheidenheid.

De ongehoorzame mensch zegt echter: neen, maar
daar moet een hiërarchie zijn, machtige menschen
moeten leiden, concilies en synoden en pausen en bin-
dingen en uitwerpingen en vervolgingen. Doch waar
wij dit opmerken, daar is het eenig fundament en het
Woord vergeten.

Zoo ging het ook met het staatsleven.

Er zou moeten zijn een rijk gevarieerd staatsleven
naar den aard van de verscheidenheid van volk en
ras en taal en tong. Liefst kleine staten, zei Augus-
tinus, hoewel hij leefde in een wereldstaat. Maar hij
dacht aan de stad Gods.

Dus vele zelfstandige plaatselijke kerken en een
rijke verscheidenheid naar den eigen aard van alle
leven, doch maar één fundament en maar één Woord
en één goede belijdenis. En dan is de eenheid er ook.

En vele zelfstandige volken en staten, een gewel-
dige verscheidenheid, maar Jezus Christus het fun-
dament van het recht tusschen al die volkeren. En in
die rijke verscheidenheid dus toch de eenheid. In het
fundament en in den bouw in gehoorzaamheid aan
dat fundament.

Komt er dan geen groote verwarring?

Wij kunnen dit alles alleen in het waarachtig ge-
loof aanvaarden en beleven. De Barthianen maken
heel wat drukte over Abraham, die dan alleen maar
een idee is, een soort existentieele filosoof. Wat zou
hij het onrustig hebben gehad in zijn tent, als hij zoo
was geweest.

Maar de Schrift zegt van den vader aller geloovi-
gen: „welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat
hij zou worden een vader van vele volken”.

Want er stond geschreven: Ik heb u tot een vader
van vele volken gesteld. En Abraham geloofde zon-
der al die filosofische drukte, want hij wist te doen
te hebben niet met een verborgen God, maar met God,
Die de dooden levend maakt en roept de dingen, die
niet zijn, alsof zij waren. En zoo was hij ten volle
verzekerd dat hetgeen die God hem beloofde Hij ook
machtig was te doen.

Alles heel eenvoudig en zonder allerlei gezocht in
zijn binnenste, of hij wel waarlijk was, waar hij we-
zen moest; zonder eenige mystiek. Hij had het Woord
Gods en dat was hem net genoeg. En zoo is hij ge-
rechtvaardigd uit het geloof.

Wat is de Schrift toch eenvoudig en duidelijk zoo-
als onze vaders dit beleden, terwijl wij maar al
bezigt zijn met onze woorden en beelden de dingen
te verduisteren.

Als wij zoo in en door het geloof leven, behoeven
wij ons niet angstig te maken dat alles verkeerd zal
loopen omdat er geen „hoogstaande” menschen en
synoden zijn, die het te zeggen zullen hebben. Want
wij hebben niets anders te doen dan gehoorzaam te
leven. God zorgt wel voor den voortgang van Zijn
werk. En daar staat toch geschreven, dat het tever-
geefs is, dat wij ons uitlooven, zoo God de stad niet
bouwt en bewaakt.

Hij geeft het Zijn kinderen als in den slaap.

Dat beteekent niet, dat wij niet bouwen zullen en